

Spis treści

I LITERATURA EUROPEJSKA	9
II ŚREDNIOWIECZE ŁACIŃSKIE	22
1. Dante i poeci starożytni	22
2. Świat starożytny i świat nowożytny	24
3. Wieki średnie	25
4. Średniowiecze łacińskie	29
5. Romania	35
III LITERATURA I EDUKACJA	42
1. Sztuki wyzwolone	42
2. Pojęcie <i>artes</i> w średniowieczu	45
3. Gramatyka	48
4. Studia anglosaskie i karolińskie	52
5. Autorzy z programów szkolnych	55
6. Uniwersytety	60
7. <i>Sententiae</i> i <i>exempla</i>	63
IV RETORYKA	68
1. Miejsce retoryki	68
2. Retoryka w starożytności	70
3. System retoryki antycznej	75
4. Starożytność późnorzymska	78
5. Hieronim	79
6. Augustyn	80
7. Kasjodor i Izydor	81
8. <i>Ars dictaminis</i>	82
9. Wibald z Corvey i Jan z Salisbury	83
10. Retoryka, malarstwo, muzyka	84
V TOPIKA	86
1. Topika mowy pocieszającej	87
2. Topika historyczna	89
3. Afektowana skromność	90
4. Topika wstępu	92
5. Topika zakończenia	96
6. Inwokacja do Natury	99
7. Świat na opak odwrócony	103
8. Chłopiec i starzec	107
9. Stara kobieta i dziewczyna	110

VI BOGINI NATURA	115
1. Od Owidiusza do Klaudiana	115
2. Bernard Silvestris	117
3. Sodomia	122
4. Alan z Lille	126
5. Eros i moralność	130
6. <i>Romans o Róży</i>	132
VII METAFORYKA	136
1. Metafory żeglarskie	136
2. Metafory osobowe	140
3. Metafory związane z jedzeniem	143
4. Metafory cielesne	145
5. Metafory teatralne	147
VIII POEZJA I RETORYKA	154
1. Poetyki antyczne	154
2. Poezja i proza	156
3. System stylistyki średniowiecznej	157
4. Wymowa sądowa, polityczna i panegiryczna w poezji średniowiecznej	162
5. <i>Topoi</i> niewyraźności	167
6. Przewyższanie (przesada)	170
7. Pochwała współczesnych	173
IX BOHATEROWIE I WŁADCY	175
1. Bohaterstwo	175
2. Bohaterowie Homera	178
3. Wergiliusz	180
4. Późna starożytność i wczesne średniowiecze	182
5. Pochwała władców	184
6. Broń i studia	186
7. Szlachectwo duszy	188
8. Uroda	189
X KRAJOBRAZ IDEALNY	191
1. Egzotyczna fauna i flora	191
2. Poezja grecka	193
3. Wergiliusz	197
4. Retoryka okolicznościowa a opisy przyrody	200
5. Zagajnik	201
6. Rozkoszne miejsce	202
7. Krajobraz epicki	207
XI POEZJA I FILOZOFIA	210
1. Homer i alegoria	210
2. Twórczość literacka i filozofia	214
3. Filozofia w późnym antyku pogańskim	216
4. Filozofia i chrześcijaństwo	218

XII POEZJA I TEOLOGIA	221
1. Dante i Giovanni del Virgilio	221
2. Albertino Mussato	222
3. Autokomentarz Dantego	228
4. Petrarca i Boccaccio	232
XIII MUZY	234
XIV KLASYCYZM	252
1. Rodzaje i katalogi autorów	252
2. „Starożytni” i „nowocześni”	255
3. Tworzenie się kanonu kościelnego	260
4. Kanon średniowieczny	264
5. Nowoczesne formowanie kanonu	268
XV MANIERYZM	277
1. Klasycyzm i manieryzm	277
2. Retoryka a manieryzm	279
3. Manieryzmy formalne	288
4. Podsumowanie	297
5. Epigramat i styl puenty	298
6. Baltasar Gracián	300
XVI KSIĄŻKA JAKO SYMBOL	309
1. Goethe na temat tropów	309
2. Grecja	311
3. Rzym	315
4. Biblia	317
5. Wczesne średniowiecze	318
6. Późne średniowiecze	321
7. Księga Natury	326
8. Dante	333
9. Szekspir	340
10. Zachód i Wschód	351
XVII DANTE	358
1. Dante jako klasyk	358
2. Dante i tradycja łacińska	360
3. <i>Boska komedia</i> i rodzaje literackie	367
4. Figury przykładowe w <i>Boskiej komedii</i>	372
5. Osoby <i>Boskiej komedii</i>	375
6. Mity i proroctwo	382
7. Dante i wieki średnie	387
XVIII EPILOG	389
1. Spojrzenie wstecz	389
2. Początki literatur w językach wernakularnych	392
3. Umysł i forma	397
4. Ciągłość	401
5. Naśladowanie i tworzenie	406

Ekskursy	411
I O NIEWŁAŚCIWYM ROZUMIENIU STAROŻYTNOCI W WIEKACH ŚREDNICH	412
II „FORMUŁA Pobożności” I POKORA	417
III TERMINOLOGIA GRAMATYCZNA I RETORYCZNA W METAFORACH	424
IV ŻART I POWAGA W LITERATURZE ŚREDNIOWIECZNEJ	427
1. Późna starożytność	427
2. Kościół i śmiech	431
3. Żart i powaga w pochwałach władców	433
4. Żart w hagiografii	436
5. Komizm w epice	442
6. Dowcip kuchenny i inne <i>ridicula</i>	445
V PÓZNOANTYCZNA NAUKA O LITERATURZE	451
1. Kwintylijan	451
2. Gramatyka późnorzymska	454
3. Makrobiusz	458
VI WCESNOCHRZEŚCIJAŃSKA I ŚREDNIOWIECZNA WIEDZA O LITERATURZE	462
1. Hieronim	462
2. Kasjodor	464
3. Izydor	467
4. Aldhelm	474
5. Poezja wczesnochrześcijańska	475
6. Notker Balbulus	480
7. Aimeric	482
8. Studia nad literaturą w XII i XIII w.	483
VII FORMY EGZYSTENCJI POETY ŚREDNIOWIECZNEGO	486
VIII BOSKIE SZALEŃSTWO POETY	493
IX POEZJA JAKO UNIEŚMIERTELNIENIE	495
X POEZJA JAKO ROZRYWKA	499
XI POEZJA A SCHOLASTYKA	501
XII DUMA POETY	507
XIII ZWIĘZŁOŚĆ JAKO IDEAL STYLU	510
XIV ETYMOLOGIA JAKO KATEGORIA MYŚLENIA	519
XV KOMPOZYCJE LICZBOWE	526
XVI PRZYSŁOWIA LICZBOWE	537
XVII UMIESZCZANIE IMIENIA AUTORA W LITERATURZE ŚREDNIOWIECZNEJ	543

XVIII O „RYCERSKIM SYSTEMIE CNÓT”	547
XIX MAŁPA JAKO METAFORA	570
XX „OPÓŹNIENIE” KULTURALNE HISZPANII	573
XXI BÓG JAKO ARTYSTA	576
XXII TEOLOGICZNA TEORIA SZTUKI W LITERATURZE HISZPAŃSKIEJ XVII W.	579
XXIII CALDERONA TEORIA SZTUK A <i>ARTES LIBERALES</i>	593
XXIV MONTESQUIEU, OWIDIUSZ I WERGILIUSZ	607
XXV DIDEROT I HORACY	610
Wykaz skrótów	625
Od tłumacza	627
Indeks nazwisk	639
Indeks rzeczowy i terminologiczny	669

